

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Білоцерківський національний аграрний університет
Словацький сільськогосподарський університет, м. Нітра
ДУ «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»
Білоцерківський технологічно-економічний коледж
Козелецький коледж ветеринарної медицини
Компаніївський коледж ветеринарної медицини
Золотоніський коледж ветеринарної медицини
Олександрійський коледж
Бобринецький коледж ім. В. Порика
Тульчинський коледж ветеринарної медицини
Маслівський аграрний коледж ім. П.Х. Гаркавого

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

**Інноваційні психолого-педагогічні
та лінгвістичні засади аграрної науки
в умовах міжкультурної комунікації**

31 жовтня 2019 року

Біла Церква
2019

Редакційна колегія:

Даниленко А.С., академік НААН, д-р екон. наук, ректор університету, голова оргкомітету.

Варченко О.М., д-р екон. наук, професор, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету.

Новак В.П., д-р біол. наук, професор, перший проректор.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук, професор, проректор з освітньої, виховної та міжнародної діяльності.

Іщенко Т.Д., канд. пед. наук, директор ДУ "НМЦ вищої та фахової передвищої освіти".

Ровни П., професор, Словацький сільськогосподарський університет, м. Нітра.

Борщовецька В.Д., декан факультету права та лінгвістики.

Резнік В.Г., старший викладач, координатор НТТМ університету.

Вовкотруб Н.В., канд. вет. наук, доцент, начальник редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук, доцент, завідувача відділу аспірантури та докторантури.

Царенко Т.М., канд. вет. наук, доцент, начальник відділу наукової та інноваційної діяльності.

Зубченко В.В., канд. екон. наук, начальник навчально-методичного відділу моніторингу якості освіти та виховної роботи.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, доцент, координатор НТТМ університету.

ЛІНГВОКУЛЬТУРНА АДАПТАЦІЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДНИНИЦЬ НОВИННОГО МАТЕРІАЛУ КАНАЛУ «ЄВРО Н'ЮЗ» УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Стаття присвячена дослідженню лексико-фразеологічних одиниць новинного матеріалу каналу «Євро Н'юз» та способам їх перекладу українською мовою. Визначається поняття лінгвокультурної адаптації тексту при перекладі. Встановлюються основні способи та прийоми, які використовуються перекладачем при перекладі новин каналу «Євро Н'юз». Описуються лексико-семантичні та граматичні трансформації, які вживаються при перекладі лексико-фразеологічних одиниць новинного матеріалу, а саме: лексична заміна, додавання слова, заміна слова однієї частини мови на слово іншої, смисловий розвиток, логізація, генералізація та ін.

Ключові слова: лінгвокультурна адаптація, переклад, фразеологізми, перекладацькі трансформації, ЗМК, публіцистичний дискурс

На сучасному етапі розвитку суспільства великого значення набула така галузь життя як засоби масової комунікації. Це стало невід'ємною частиною людського існування. Переклад текстів засобів масової комунікації являє собою дуже велику область праці, оскільки сьогодні це є головним джерелом інформації про навколишній світ та події у ньому. Така галузь не може існувати без перекладу. В цій сфері здійснюється безліч перекладів з метою обміну інформацією. На жаль не всі тексти перекладаються сьогодні українською мовою, тому одним з завдань нинішнього покоління перекладачів є виправити цю ситуацію та підвищити кількість українських перекладів текстів, що належать до засобів масової комунікації (ЗМК). Тексти засобів масової комунікації відносяться до публіцистичного дискурсу. При перекладі таких текстів необхідно брати до уваги багато особливостей та враховувати труднощі які можуть виникнути. У XXI столітті на передній план виходить лінгвокультурна адаптація тексту при перекладі. В даному контексті термін «адаптація» використовується для позначення способу досягнення рівності комунікативної мети в мові оригіналу та мові перекладу [1, с.56]. В широкому контексті термін «лінгвокультурна адаптація тексту» означає систему прийомів пристосування іншомовного тексту (перекладного, навчального) до сприйняття його носіями іншої культури та мови. В сучасних мовознавчих та перекладознавчих дослідженнях цей термін ще називають «мовна локалізація» (language localization) [2, с.44]. Тому для перекладача важливим є адаптувати текст до носіїв іншої мови та культури використовуючи ті мовні засоби та прийоми, які для них будуть цілком зрозумілі.

Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що дослідження явища лінгвокультурної адаптації на основі перекладів текстів ЗМК має велике значення для сучасної сфери інформації та обміну нею. Україномовна версія каналу «Євро Н'юз»

виникла лише нещодавно, ця сфера є недослідженою і являє собою значний великий мовний матеріал та новий простір для досліджень в сфері перекладознавства.

З метою адекватного перекладу тексту, зважаючи на формальні та семантичні розбіжності в системах двох мов, перекладач змушений звернутися до перекладацьких трансформацій, як-от в наступних реченнях:

(1a) *US Secretary of State Hillary Clinton has reasserted american concerns about firmness in the russian election, after coming under attack by Vladimir Putin, whose Party won the vote* [1].

(1б) *Сполучні Штати мають підстави хвилюватися щодо прозорості виборчого процесу у Росії та правдивості результатів голосування, про це сказала державний секретар США, Гілларі Клінтон* [1].

(1в) *Госсекретарь США ответила на критику премьер министра России Владимира Путина, назвав выборы несправедливыми и несвободными* [1].

При перекладі цього речення на українську мову було використано такі трансформації: граматична заміна – *concerns* в англійському реченні іменник, а в українському *хвилюватися* дієслово, транспозиція – *US Secretary of State Hillary Clinton* в українському перекладі стоїть в кінці речення, конкретизація – *election* на українську мову було перекладено як *виборчого процесу*, додавання – *firmness* перекладено як *прозорості та правдивості*, і трансформація упушення – *coming under attack by Vladimir Putin, whose Party won the vote*, така інформація в українському перекладі відсутня, на відміну від російського. При перекладі на російську мову використали такі трансформації: диференціація значення – *attack* перекладено як критика, що в даному контексті є найкращим варіантом; упушення – в російському перекладі упущено ім'я, що є досить дивним при перекладі, оскільки це точна інформація, яку необхідно обов'язково перекладати; додавання – слова *несправедливыми и несвободными* були додані.

Наступне речення може слугувати чудовим прикладом локалізації, тобто при перекладі цього речення були не просто вжиті трансформації а речення було значною мірою перебудоване, але тим не менш ідея донесена та сама, хоча переклад цього речення можна прирівняти до застосування трансформації яка називається повна реорганізація тексту.

(2a) *The atmosphere at this year EU crucial summit will be far removed from the fun-fair of celebration and optimism that greeted the launch of the Euro, now the leaders face daunting prospects of keeping the dream alive* [1].

(2б) *В ніч на 1 січня 2001, коли Євро ввели в обіг Маастріхт та вся західна Європа святкували, тодішній президент Єврокомісії твердив що єдина валюта дозволить ЄС стати найпотужнішою в світі* [1].

Таким чином ми бачимо, що на перший погляд речення зовсім різні, але вони несуть одну й ту саму інформацію та мають один і той самий вплив на реципієнтів [3].

Окрім зазначених вище трансформацій можна говорити про багато інших, але наведені трансформації, як ми могли переконатися, є найчастіше вживаними при перекладі. Весь процес перекладу базується на трансформаціях, адже без переробки тексту не можливо адекватно передати інформацію з однієї мови на іншу. Тому перекладач має звертати особливу увагу перекладаючи текст мови оригіналу і намагатись зробити його відповідним до цільової мови та культури.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник / І. В. Корунець. – Вінниця: Нова книга, 2003. – 448 с.
2. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава: Довкілля, 2006. – 303с.
3. Фененко Н. А. Лингвокультурная адаптация текста при переводе: пределы возможного и допустимого / Н. А. Фененко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.refter.ru/referat.php?id=89633>

УДК 811.11-112

ДЕМЧЕНКО Н.С., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

МЕТАФОРА З КОЛОРАТИВНИМ КОМПОНЕНТОМ В АНГЛОМОВНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Дане дослідження присвячене розгляду метафор з колоративним компонентом у сучасній англомовній економічній термінології. Виявлено основні кольори, які широко представлені в економічній термінології та проведено семантичний аналіз корпусу термінів.

Ключові слова: метафора, колоратив, економічна термінологія, семантика, конотація.

У сучасних лінгвістичних дослідженнях метафора, як важливий прийом пізнання, не просто відображає наше мислення, а й формує його. Метафора здатна співвідносити нове знання з вже наявним досвідом, встановлюючи нові асоціативні зв'язки між об'єктами і явищами.

Будучи найважливішим когнітивним механізмом, метафоризація займає одне з провідних місць в структурі семантичного термінотворення. В англомовній економічній термінології метафоричні номінації, утворюючи особливу репрезентативну групу, ґрунтовані на близьких і доступних для людини асоціаціях. Особливу групу в досліджуваній термінології представляють терміни, що містять в своєму складі терміноелементи, що позначають будь-який колір.

Колір, будучи універсальною категорією, має свої особливості в кожній культурі. Кольори формують картину світу, основою якої є особливості сприйняття кольору тією чи іншою культурою і його відображення в свідомості людини.

Аналіз мовного матеріалу показав шість основних кольорів, широко представлених в економічній термінології, а саме: green, white, black, grey, blue, red.

Компонент green входить до складу великої кількості англомовних термінів, які стосуються різноманітних галузей економіки. В економічній сфері велику популярність сьогодні набуває концепція так званої green есоному зеленої економіки, яка спрямована на збереження благополуччя суспільства за рахунок ефективного використання природних ресурсів. Звідси велика кількість термінів з компонентом green, в